

نگاهی استثنایی به زنان

«هیچ وقت در ایران این تعداد زن دانشمند، زن متفکر نداشته ایم؛ این تعداد افرادی که می‌توانند فکر پویانده ارائه بدهند، راهکار ارائه بدهند، نداشته ایم؛ هیچ وقت، نه که این مقدار نداشته‌ایم، [بلکه] یک دهم این را هم نداشته‌ایم؛ می‌توانم بگویم یک صدم این را هم نداشته‌ایم. جمهوری اسلامی بحمد الله با پیشرفت علم در کشور، در میان بانوان، بانوان را این جور امروز در دنیا بالا آورد؛ در عرصه علمی، در عرصه اجتماعی، در عرصه سیاسی، در عرصه ورزشی زنان ما بحمد الله جزو پیشروانند.»

و این‌ها همه مربوط به یک سخنرانی حضرت رهبری است. من آخرین سخنرانی ایشان در دیدار با خانم‌ها را انتخاب کردم. این حرف‌ها یعنی حضور زنان در همه عرصه‌ها حتی عرصه‌های ورزشی را برای کشور افتخار می‌دانند؛ این در تاریخ حکمرانی سابقه‌ای نداشته است. مثلاً در باره کشف حجاب در دوره پهلوی اول، صحبت می‌شود، در حالی که به این نکته دقت نمی‌شود که رضاشاه اجازه فعالیت به انجمن‌های زنان را نمی‌داد. بعدها در دوره پهلوی دوم، تشکل‌های زنان همگی به دربار متصل بودند و حضور اجتماعی مستقلی را نمی‌توانستند تجربه کنند. آقا را از این جهت می‌توان در تاریخ حکمرانی این سرزمین استثنایی نامید که به زنان، هم‌پای مردان و حتی بیشتر از آن‌ها، احترام می‌گذاشت و برایشان ارزش قائل بود.

چند سال پیش، آقایداری داشتند با جانبازان بالای ۷۰ درصد. ایشان تخت به تخت از آن‌ها دیدار می‌کردند. در تمامی موردها، بدون استثنا، با خانم‌های آن جانبازها حتماً صحبت می‌کردند و اندکی مکث می‌کردند تا اگر حرفی دارند بگویند. شخصاً شاهد بودم اگر کسی همسرش را همراه خودش نیاورده بود، ایشان اخم می‌کردند و می‌پرسیدند چرا همسرتان را نیاوردید. عموماً حال جانبازان را از همسر آن‌ها می‌پرسیدند.

در باره خانم‌های ورزشکار که در میادین جهانی حاضر می‌شدند، ایشان با لطیف‌ترین و محترمانه‌ترین کلمه‌ها از آن‌ها یاد می‌کردند و می‌گفتند این نقش آفرینی و مدال‌آوری شما تبلیغ دین هم هست. شهودی نقل کرده‌اند مسئولانی که دوزنه یا چندزنه بودند، چندان مورد توجه ایشان نبودند.

وقتی هم که ابوالفضل زروبی نصرآباد در شعر طنز بلند بالایی خواند: «یه چیز می‌گم، ایشالا دلخور نشین/قربون اون دلای تک‌سرنشین»، آثار ابتهاج در چهره آقای شهید پیدا شد و فرمودند: «خدا یکی، محبت یکی و یار یکی.»

زن؛ صاحب حق، صاحب حضور

در توجه درست و واقعی به نقش زنان، آقای رهبر شهید یک نصاب تاریخی از خود به جا گذاشت. «در حقوق متقابل با مرد، ببینید چه جور و چگونه قرآن ما بین زن و مرد به عنوان مؤمن، به عنوان انسان، به عنوان یک فرد متعالی، تساوی کامل برقرار می‌کند. از نظر اسلام، زن می‌تواند در فعالیت اجتماعی، در کسب و کار، در فعالیت سیاسی، در بیشتر مناصب حکومتی، در همه عرصه‌های زندگی فعال باشد.»

این کلمه‌ها در بیان یک فقیه اصولی مثل رهبری و حتی در نظام حکمرانی ایران تازگی دارد. کلمه‌های رهبر شهید انقلاب در یکی از واپسین سخنرانی‌هایشان چنین است: «حقوق زن در جامعه محفوظ باشد؛ تبعیض وجود نداشته باشد - امروز وجود دارد - امروز در بسیاری از کشورهای غربی دستمزد زنان از مردان در یک کار واحد، کمتر است؛ امروز این جور است. این بی‌عدالتی محض است. مسئله ارزش‌گذاری برابر با مردان برای کاری که انجام می‌دهند - دستمزد - برابری امتیازات حکومتی با مردان، مثل حق بیمه برای زنان شاغل، بیمه زنان سرپرست خانواده، مرخصی‌های ویژه زنان و ده‌ها مسئله دیگر؛ این‌ها باید رعایت بشود.» رهبر شهید انقلاب به نکات مهم و تاریخی دیگری هم اشاره می‌کنند که به شکلی فشرده به آن‌ها اشاره می‌شود: «مرد‌ها به زن‌هایشان بگویند من تو را دوست دارم.» این اولین حق؛ یعنی حق محبت. «حق مهم و بزرگ دیگر در خانه برای زنان، نبود خشونت است.» مدیریت خانه‌داری، رئیس خانه، مدیر خانه، زنان و بانوان خانه‌اند. «حق دیگر، باز گذاشتن وسایل ترقی و پیشرفت، مثل تحصیل علم و بعضی مشاغل زنانه و امثال این‌ها.»

و در ادامه چنین می‌گویند: «در اسلام، زن در حرکت و در پیشرفت استقلال دارد، توانایی دارد، عنوان دارد، هویت دارد؛ در آنجا نخیر، هویت زن تابع هویت شوهر است؛ شما یک نام خانوادگی دارید، ازدواج که کردید، دیگر آن نام خانوادگی کنار می‌رود، نام خانوادگی شوهر روی شما می‌آید! این یک علامت است، یک نشانه است.»

